

Kur'ân'a Göre Peygamber Kıssalarında Değerler Eğitimi

Doç. Dr. Mehmet Bağış

DTA Yayıncılık | DTA Publishing

Yayın No | Publication Number: 90

Kitap Adı: Kur'an'a Göre Peygamber Kıssalarında Değerler Eğitimi
Book Title: Values Education in Prophetic Narratives According to the Qur'an

Yazar | Author: Mehmet Bağış | orcid.org: 0000-0001-6472-9480

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book

Yayın Tarihi | Publication Date: Ocak 2026 | January 2026

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13.5 x 21

Baskı Sayısı | Edition: 2

Sayfa Sayısı | Pages: 269

ISBN: 978-625-5959-91-1

E-ISBN: 978-625-5959-90-4

DOI: 10.70717/dta.9786255959904

Atıf Bilgisi | Cite as: Bağış, Mehmet. *Kur'an'a Göre Peygamber Kıssalarında Değerler Eğitimi*, Bursa: DTA Yayıncılık, 2026.

1. Kur'an | Qur'an
2. Peygamber Kıssaları | Prophetic Narratives
3. Değerler Eğitimi | Values Education

Kapak ve Mizanpaj | Cover Design and Layout

Samet Torun - Ahmet Tunçdemir

Sertifika Numarası | Certificate Number: 74919

Yayıncı | Publisher: DTA Yayıncılık Bilişim Ltd. Şti.

Odunluk Mah. Akademi Cad. Zeno Business Center 2C/28 Nilüfer/Bursa

+90 507 227 1297 | bilgi@dtayayincilik.com.tr | www.dtayayincilik.com.tr

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

Sertifika Numarası: 47479

Copyright © Bu Eserin bütün hakları DTA Yayıncılık'a aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Copyright © All rights of this work belong to DTA Publishing. Without the permission of the publishing company, the whole or part of the book cannot be printed, published, reproduced or distributed electronically, mechanically or through photocopying.

Kur'ân'a Göre Peygamber Kıssalarında Değerler Eğitimi

Doç. Dr. Mehmet Bağış

Bursa 2026

Yazar Hakkında / About the Author

Mehmet Bağış

Mardin'in Ortaköy beldesinde dünyaya gelen Mehmet BAĞIŞ, ilk öğrenimine kendi köyünde başlamış; ilkokulu Ortaköy İlkokulunda, ortaokul ve lise eğitimini Mardin İmam Hatip Lisesinde tamamlamıştır. 2001 yılında başladığı lisans eğitimini 2005'te Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamlayan BAĞIŞ, 2011 yılında Atatürk Üniversitesinde yüksek lisans eğitimine başlamış ve "Edebî Sanatların Kur'ân-ı Kerim ve Çağdaş Türk Edebiyatı Eserleri Açısından Mukayesesi" başlıklı tezini 2012 yılında başarıyla savunmuştur. 2012 yılında Atatürk Üniversitesinde başladığı doktora eğitimini, "Beydâvî Tefsiri'nin Ulûmu'l-Kur'an ve Tefsir Usûlü Açısından Tahlili" adlı teziyle 2017 yılında tamamlamıştır.

Mehmet BAĞIŞ, meslek hayatına, 2007 yılında Mardin Artuklu Müftülüğü bünyesinde İmam-Hatip olarak başlamış, 2010-2013 yılları arasında Erzurum Ömer Nasuhi Bilmen Dini Yüksek İhtisas Merkezinde müftülük-vaziflik ihtisas programına katılmıştır. 2013 yılında Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesine Öğretim Görevlisi olarak atanan BAĞIŞ, doktora sonrasında Dr. Öğr. Üyesi unvanıyla görevine devam etmiş; 2022 yılında aynı üniversitede Doçentlik unvanını almıştır. İleri düzeyde Arapça ve orta seviyede İngilizce bilen yazar Mehmet BAĞIŞ, evli ve beş çocuk babasıdır. Yazarın çeşitli alanlarda ulusal ve uluslararası birçok akademik yayını bulunmaktadır.

Mehmet Bağış was born in the town of Ortaköy in Mardin. He began his primary education in his own village; completed elementary school at Ortaköy Primary School, and finished his middle and high school education at Mardin Imam Hatip High School. Bağış started his undergraduate studies in 2001 and graduated from the Faculty of Theology at Dicle University in 2005. In the same year, he began his master's studies at Atatürk University and successfully defended his thesis titled "A Comparison of Literary Devices in the Qur'an and Works of Contemporary Turkish Literature" in 2012. Bağış completed his doctoral studies at Atatürk University in 2017 with his dissertation titled "An Analysis of al-Baydâwî's Tafsîr in Terms of Qur'anic Sciences and Principles of Exegesis."

Bağış began his professional career in 2007 as an İmam-Hatip under the Mardin Artuklu Muftiate. Between 2010 and 2013, he participated in the muftiate-preaching specialization program at the Ömer Nasuhi Bilmen Advanced Islamic Studies Center in Erzurum. In 2013, he was appointed as a Lecturer at the Faculty of Theology at Şırnak University, and after earning his doctorate, he continued his position with the title of Assistant Professor. In 2022, he received the title of Associate Professor at the same university. Mehmet Bağış, who is fluent in Arabic and has an intermediate level of English, is married and the father of five children. He has numerous national and international academic publications in various fields.

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	9
--------------	---

GİRİŞ

1. Değer ve Değerler Eğitimi.....	15
2. Değerler Eğitiminin Önemi ve Amaçları	20

Birinci Bölüm

KUR'ÂN'DAKİ PEYGAMBER KISSALARININ GENEL MUHTEVASI

1. Kur'ân'a Göre Hz. Âdem Kıssası	30
1.1. Hz. Âdem Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	43
2. Kur'ân'a Göre Hz. İdrîs Kıssası.....	45
2.1. Hz. İdrîs Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	48
3. Kur'ân'a Göre Hz. Nûh Kıssası	49
3.1. Hz. Nûh Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	54
4. Kur'ân'a Göre Hz. Hûd Kıssası	55
4.1. Hz. Hûd Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	59
5. Kur'ân'a Göre Hz. Sâlih Kıssası.....	62
5.1. Hz. Sâlih Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	69
6. Kur'ân'a Göre Hz. İbrâhim Kıssası	71
6.1. Hz. İbrâhim Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	86
7. Kur'ân'a Göre Hz. İsmâil Kıssası	88
7.1. Hz. İsmâil Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	94
8. Kur'ân'a Göre Hz. İshâk Kıssası	95
8.1. Hz. İshâk Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler	99

9. Kur'ân'a Göre Hz. Lût Kıssası	100
9.1. Hz. Lût Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	109
10. Kur'ân'a Göre Hz. Ya'kûb Kıssası.....	110
10.1. Hz. Ya'kûb Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	116
11. Kur'ân'a Göre Hz. Yûsuf Kısaası	117
11.1. Hz. Yûsuf Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	129
12. Kur'ân'a Göre Hz. Eyyûb Kıssası.....	130
12.1. Hz. Eyyûb Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	135
13. Kur'ân'a Göre Hz. Zülkifl Kıssası	136
13.1. Hz. Zülkifl Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	138
14. Kur'ân'a Göre Hz. Şuayb Kıssası	138
14.1. Hz. Şuayb Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	143
15. Kur'ân'a Göre Hz. Mûsâ ve Hz. Hârûn Kıssası	144
15.1. Hz. Mûsâ ve Hz. Hârûn Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	159
16. Kur'ân'a Göre Hz. Dâvud Kıssası	162
16.1. Hz. Dâvud Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	168
17. Kur'ân'a Göre Hz. Süleymân Kıssası	169
17.1. Hz. Süleymân Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	178
18. Kur'ân'a Göre Hz. İlyâs Kıssası.....	179
18.1. Hz. İlyâs Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler	181
19. Kur'ân'a Göre Hz. Elyesâ Kıssası.....	182
19.1. Hz. Elyesâ Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler.....	183
20. Kur'ân'a Göre Hz. Yûnus Kıssası.....	183
20.1. Hz. Yûnus Kıssasında	
Ön Plana Çıkan Değerler.....	188
21. Kur'ân'a Göre Hz. Zekeriyyâ ve Hz. Yahyâ Kıssası	188

21.1. Hz. Zekeriyyâ ve Hz. Yahyâ Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler.....	192
22. Kur'ân'a Göre Hz. İsmâ Kıssası.....	193
22.1. Hz. İsmâ Kıssasında Ön Plana Çıkan Değerler.....	202

İkinci Bölüm

DEĞERLER EĞİTİMİ MODELİ OLARAK KUR'ÂN'DAKİ PEYGAMBER KISSALARI

1. Psikososyal Boyutları İtibariyle Peygamber Kıssalarında Değerler Eğitimi	210
1.1. Toplumda Tevhîd İnancını Yerleştirmek.....	210
1.2. İyiliği Teşvik Edip Kötülükten Sakındırmak.....	213
1.3. Toplum Yararına İşler Yapmak	216
1.4. Bütün Canlı Haklarını Korumak	217
1.5. Aidiyet Bilinci Kazandırmak.....	219
1.6. Ana Babaya İyi Davranmak	221
1.7. Hatayı İtiraf Edip Ondan Pişmanlık Duymak	222
1.8. Affedici ve Hoşgörülü Olmak.....	224
1.9. Hilm (Yumuşak Huylu Olmak)	225
1.10. Tevazû (Alçak Gönüllü Olmak).....	227
1.11. Yardımsever Olmak.....	229
1.12. Adalet ve Eşitlik	230
1.13. Teslimiyet, Sabır ve Fedakârlık	232
1.14. Doğruluk ve Dürüstlük	234
1.15. Sevgi, Şefkat ve Samimiyet.....	236
1.16. Emânet (Güvenirlilik) ve İffet	239
1.17. Kanaat ve Şükür.....	240
1.18. İlim ve Hikmet.....	241
1.19. Misafirperverlik.....	242
1.20. Vefakârlık	244
1.21. Cesaret.....	245
1.22. Tevekkül	246
Sonuç	249
Kaynakça.....	255
Extended Summary	266

ÖN SÖZ

Değer, bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçüdür. İnsanların tutum ve davranışlarının oluşmasında, bu tutum ve davranışların biçimlendirilmesi ya da yönlendirilmesinde değerlerin önemli bir rolü vardır. Kültürün birer ögesi olan değerler, toplumsal standartlar olarak kabul edilmektedir. İyi, güzel, doğru ve yanlış gibi kavramlar, toplumsal yaşamda temel değerleri oluşturmaktadır. Böylece olması veya olmaması gereken davranışları belirten değerler, bir anlamda insanın kişiliğinin temelini oluşturarak toplumsal çevrenin nasıl algılanması gerektiğini belirler. Toplumsal hayatın hemen her aşamasında; insanın düşüncelerini, davranışlarını hatta kişiliğini belirleyici etkiye sahip olan değerlerin bir eğitim süreci dahilinde farkına varılması, benimsenerek davranışlara dönüştürülmesi son derece önemlidir.

Değerler eğitimi, hayat boyu devam eden bir değer kazanma/kazandırma sürecidir. Aynı şekilde insanî, ahlakî, kültürel, ruhsal, toplumsal ya da evrensel boyutlarda kişide oluşabilen duyarlıkların özümsemesi ve benimsenmesi süreci, değerler eğitiminin esasını teşkil etmektedir. Değerler eğitimi genellikle değer oluşturma, ahlak eğitimi, karakter eğitimi ve vatandaşlık eğitimi gibi aşamalar kapsamında icra edilmektedir. Bu aşamalardan ahlak eğitimi, dış etki-lerden sıyrılmış özgür bir şekilde yargıda bulunup iyi tutum ve davranışlar sergileyen bireyler yetiştirmeyi amaç edinir. Ahlak eğitiminde genellikle sevgi, saygı, sabır, şükür, merhamet, yardımseverlik, hoşgörü, empati kurma, alçak gönüllülük, adalet ve dürüstlük gibi değerler kazandırılmaya çalışılır. Değerler eğitiminin ve özellikle de ahlak eğitiminin sağlıklı bir şekilde verildiği toplumlarda düzen, huzur, mutluluk ve güven ortamı oluşur. Aynı şekilde o toplumun bireylerinde aidiyet duyguları gelişir.

Günümüze bakıldığında, maalesef modern toplumlarda eğitim düzeyi yükseldikçe değerlerde bir düşüş ve olumsuz anlamda bir sapma görülmektedir. Bu durum; eğitim meto-
dundan, eğitim programlarından veya eğitimde kullanılan
örneklemden kaynaklanabilmektedir.

Bu çalışmada Kur'ân'da ismi geçen peygamberlerin hayatında yer alan değerler ele alınmış ve değerler eğitimi kapsamında peygamber kıssalarının model oluşu üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda Allah tarafından insanlara rol model olarak gönderilen peygamberlerin hem kendi şahsında hem de kavimlerine tebliğ ettiği hususlarda mevcut olan evrensel ve ahlakî değerler tespit edilerek açıklanmaya çalışılmıştır. Çünkü örneklem olarak kabul edilen peygamberlerin (a.s) hayatına bakıldığında, evrensel insanî ve ahlakî değerleri, muhatap toplumların geneline olmasa bile kendilerine inananlara başarılı bir şekilde öğretip kazandırdıkları ve bu anlamda iyi toplumlar inşa ettikleri görülmektedir.

Kur'ân'ın mühim bir kısmını teşkil eden peygamber kıssalarında, evrensel insanî değerlerin yanı sıra birçok ahlakî değer yer almaktadır. Bu kıssalarda muhatap toplumlar, öncelikli olarak tevhîde dayalı inanç sistemine göre eğitilip ıslah edilmeye çalışılmıştır. Aynı şekilde kıssalarda iyiliği emretme, kötülükten sakındırma, toplum yararına iyi işler yapma, bütün canlı haklarını koruma, aidiyet bilinci kazandırma, anne babaya iyi davranma, affedici ve hoşgörülü olma, yumuşak huylu olma, sevgi, saygı, şefkat, samimiyet, adalet, eşitlik, sabır, merhamet, tevazu, kanaat, fedakârlık, teşekkür, misafirperverlik, vefakârlık, cesaret ve özgüven gibi tutum ve değerler görülmektedir. Bu ve benzeri değerleri insanlara öğretip benimsettirmeye çalışan Allah'ın elçileri, hayatları boyunca devam ettikleri davet sürecinde karşılaştıkları bütün zorluklara rağmen vazifelerini hakkıyla yerine getirmeye çalışmışlardır. Dolayısıyla bizim de buradaki hedefimiz, toplumda idare ve eğitim-öğretim işlerini yerine getirenlerin veya dini bir vecibe olarak

davet vazifesini yapmakla yükümlü olan insanların, değerler eğitimi doğrultusunda toplumu eğitip bilinçlendirmeye çalışmaları gerektiğini; söz konusu değerlerin peygamber kıssalarında yoğun bir şekilde işlendiği tezinden hareketle de peygamber kıssalarına ayrı bir önem atfedilmesi ve bu anlamda kıssaların model alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu çerçevede çalışmanın giriş bölümünde değer ve değerler eğitimiyle ilgili kavramsal çerçeve çizilmiş, bu konunun önemi ve amaçları gibi mevzular üzerinde durulmuştur. Birinci bölümde, Kur'ân'a göre peygamber kıssaları ana hatlarıyla anlatıldıktan sonra her bir peygamberin kıssasında ön plana çıkan değerlere yer verilmiştir. İkinci bölümde *Değerler Eğitimi Modeli Olarak Kur'ân'daki Peygamber Kıssaları* başlığı altında psikososyal boyutları itibariyle değerler sıralanmış ve bazı peygamberlerin hayatlarından örneklerle açıklanmıştır. Sonuç bölümünde ise ulaşılan bulgular ve değerlendirmelerin yanı sıra günümüz eğitim sistemlerinde, peygamber kıssalarının değerler eğitimi için bir örneklik teşkil ettiği ve bu kıssaların eğitim programlarına dahil edilerek model alınması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Rızâ-i Bâri'ye muvâfık ve kullarına faydalı olması duasıyla...

Mehmet Bağış
Şırnak - 2026

KAYNAKÇA

- Agitoğlu, Nurullah. “Hz. Nuh’un Gemisi ile İlgili Tabiî Katadeden Gelen Bazı Rivayetler Üzerine”. *Uluslararası Hz. Nûh ve Cudi Dağı Sempozyumu*. ed. Hamdi Gündoğar vd. 285-293. Şırnak: Şırnak Üniversitesi Yayınları, 2014.
- Agitoğlu, Nurullah. *Peygamberimiz’in Dilinden (SAS) Hz. Âdem*. İstanbul: Kitâbî Yayınları, 2015.
- Ahmed b. Hanbel. Ebû Abdillâh. *Müsnedü’l-İmâm Ahmed*. thk. Şuayb el-Arnâvût vd. 50 Cilt. Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 1421/2001.
- Akbaş, Ahmet. “Hz. İbrâhim’de Rıza ve Tevekkül Ahlakı”. *Uluslararası Hz. İbrâhim (a.s.) ve Nübüvvet Sempozyumu*. ed. Atilla Yargıcı, Mahmut Öztürk. İstanbul: Nida Akademi, 2019. 2/255-282.
- Akbaş, Oktay. “Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış”. *Değerler Eğitimi Dergisi* 6/16 (Aralık 2008), 9-27.
- Aktepe, Vedat. “Ailede Değerler Eğitimi ve Program İhtiyacı”. *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan - Kadir Ulusoy. 77-94. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Âlûsî, Şihâbüddîn Mahmûd b. Abdillâh el-Hüseynî. *Ruhu’l-Meânî*. thk. Ali Abdülbârî Atiyye. 16 Cilt. Beyrut: Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, 1415/1994.
- Ardoğan, Recep. *Delillerden Temellere Sistemik Kelam ve Güncel İnanç Sorunları*. İstanbul: Klm Yayınları, 3. Basım, 2018.
- Ay, Tuğba Selanik. “Okulda Değerler Eğitimi”. *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan - Kadir Ulusoy. 17-40. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Aydın, Mahmut. “Zekeriyyâ”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 44/210-211. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.
- Aydın, Mehmet. “Faraklit”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 12/165-166. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Aynî, Bedrüddîn Mahmûd b. Ahmed b. Mûsâ Ebû Muhammed. *‘Umdetü’l-kârî Şerhu Sahîhi’l-Buhârî*. 25 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâit-Türâsî’l-Arabi, ts.

- Bağış, Mehmet. "Hz. İbrâhim Örneğinde Kur'ân ve Sünnete Göre Misafirperverlik". *Uluslararası Hz. İbrâhim (a.s.) ve Nübüvvet Sempozyumu*. 2 Cilt. ed. Atilla Yargıcı, Mahmut Öztürk. 507-529. İstanbul: Nida Akademi, 2019.
- Bağış, Mehmet. "Hz. Nûh Kıssasının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi". *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*. 14/85 (2021), 219-232.
- Bağış, Mehmet. "Kur'ân'da Genç ve Gençlikle İlgili Kullanılan Kavramların Semantik Açısından Tahlili". *Iğdır International Social Sciences Congress*. ed. Nesrin Güllüdağ vd. 207-215. Iğdır: Iğdır Üniversitesi - İksad, 2021.
- Bağış, Mehmet. "Tefsir Yazılarından Örneklerle Mehmet Akif Ersoy'un Dünya Görüşü". *İslâmî Araştırmalar Dergisi (Journal of Islamic Research)*. 32/1 (2021) 215-238.
- Bağış, Mehmet. *Kur'ân İlimleri ve Tefsir Usûlü Uygulamaları-Beydâvî Tefsiri Örneğinde-*. İstanbul: Kitâbî Yayınları, 2020.
- Bedir, Ahmet. *Tevhidin Yurdu Kur'ân-ı Kerim Atlası*. 2 Cilt. İstanbul: Kaynak Yayınları, 2010.
- Beğavî, Ebu Muhammed Hüseyin b. Mes'ûd. *Me'âlimü't-Tenzil fî Tefsiri'l-Kur'ân*. thk. Muhammed Abdullâh en-Nemr vd. 8 Cilt. b.y.: Dâru Tayyibe, 4. Basım, 1997/1417.
- Besyûnî, Hâmid Ahmed et-Tâhir. *Kasasu'l-Kur'ân*. Cezâir: Dâru'l-Besâir, 2005/1426.
- Beydâvî, Ebû Saîd Nâsiruddîn Abdullâh b. Ömer. *Envâru't-tenzil ve esrâru't-te'vîl*. thk. Muhammed Abdurrahmân el-Mar'âşlî. 5 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâit-Türâsî'l-'Arabî, 1418/1997.
- Beyhâkî, Ebû Bekir Ahmed b. Hüseyin b. Ali b. Mûsa. *Şu'abü'l-İmân*. thk. Abdulâlî Abdulhamîd Hâmid. 14 Cilt. Riyad: Mektebetü'r-Reşîd, 1423/2003.
- Bolay, Süleyman Hayri. "Âdem". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 1/358-363. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.
- Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail el-Buhârî. *Sahîh-u Buhârî*, thk., Muhammed Zühayr b. Nâsir. şrh: Mustafa Dîb el-Buğâ. 9 Cilt. b.y.: Dâru Tavki'n-Necât, 1. Basım, 1422.

- Cerrahoğlu, İsmail. *Tefsir Usûlü*. Ankara: TDV Yayınları, 24. Basım, 2013.
- Cürcânî, Seyyid Şerif Ali b. Muhammed. *et-Ta'rifât*. thk. Muhammed Abdurrahman el-Mar'aşlı. Beyrut: Dâru'n-Nefâis, 2007/1428.
- Çağrııcı, Mustafa. "İffet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/506-507. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Çağrııcı, Mustafa. "Sabır". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 35/337-339. İstanbul: TDV Yayınları, 2008.
- Çağrııcı, Mustafa. "Şecaat". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 38/402-403. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Çalışkan, Necmettin. "Kur'an Kıssalarında Peygamberlerin Yönetim ve Siyasetle İlişkileri". *Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Kongresi*. ed. İbrahim Halil Sugözü. Elazığ: Asos Yayınevi, 2019. 295-303.
- Çelebi, İlyas. "Sünnetullâh". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 38/159-160. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Çetintaş, İbrahim. *İslâm Düşüncesinde Değerler Metafiziği*. Ankara: Elis Yayınları, 2. Basım, 2019.
- Çörtü, Mustafa Meral. *Sarf-Nahiv Edatlar*. İstanbul: İFAV Yayınları, 18. Basım, 2015.
- Demir, Şehmus. *Mitoloji Kur'an Kıssaları ve Tarihi Gerçeklik*. İstanbul: Beyan Yayınları, 3. Basım, 2019.
- Demirci, Muhsin. *Tefsir usulü*. İstanbul: İFAV Yayınları, 13. Basım, 2011.
- Demircioğlu, İsmail H. - Demircioğlu, Ebru. "Tarih Eğitimi ve Değerler". *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan, Kadir Ulusoy. 269-285. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Deniz, Gürbüz. "Kur'an'a Göre Hz. Adem (a.s.)'in Serüveni". *Journal of Islamic Research* 22/2 (2011), 89-105.
- Devellioğlu, Ferit. *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 28. Basım, 2011.
- Dilmaç, Bülent. *İlköğretim Öğrencilerine İnsani Değerler Eğitimi Verilmesi ve Ahlakî Olgunluk Ölçeği ile Eğitimin Sınanma-*

- sı. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1999.
- Duman, M. Zeki. *Uygulamalı Tefsir Usulü ve Tefsir Tarihi*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, 1992.
- Elmalılı M. Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*. Ankara: Akçağ Yayınları, Ankara ts.
- Eş'arî, Ebu'l-Hasen Ali b. İsmail b. İshâk. *Makâlâtü'l-İslâmiyyîn ve İhtilâfî'l-Musallîn*. thk. Na'im Zarzûr. 2 Cilt. b.y.: Mektebetü'l-'Asriyye, 1426/2005.
- Ferâhîdî, Ebû Abdîrrahmân Halil b. Ahmed b. 'Amr. *Kitâbü'l-'Ayn*. thk. Mehdi el-Mahzûmî, İbrâhim es-Semarrâî. 8 Cilt. b.y.: Dâru Mektebeti'l-Hilâl, 1431.
- Fîrûzâbâdî, Ebû Tâhir Muhammed b. Ya'kûb. *Besâiru zevi't-tem-yîz fî letâfi'l-Kitâbi'l-azîz*, thk. Muhammed Ali en-Nec-câr. 6 Cilt. Kâhire: Meclisü'l'alâ liş-Şüûnî'l-İslâmiyye, 1996/1416.
- Gökçe, Mehmet Cüneyt. "Hz. İbrâhim'in İsbat-ı Vacip Yöntemi ve Tebliğ Metodu". *Uluslararası Hz. İbrâhim (a.s.) ve Nübüvvet Sempozyumu*. 2 Cilt. ed. Atilla Yargıcı, Mahmut Öztürk. 495-506. İstanbul: Nida Akademi, 2019.
- Gölcük, Şerafettin – Toprak, Süleyman. *Kelam (Tarih – Ekoller - Problemler)*. Konya: Tekin Kitabevi, 2001.
- Güler, Mehmet Nuri. "Hz. İbrâhim'in Kimliği Nesebi ve Hz. Muhammed ile Akrabalığı". *Uluslararası Hz. İbrâhim (a.s.) ve Nübüvvet Sempozyumu*. 1/252-262. ed. Atilla Yargıcı, Mahmut Öztürk. 2 Cilt. İstanbul: Nida Akademi, 2019.
- Güllüce, Veysel. "İnsan Allah'ın Halifesi midir?". *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 15 (2001). 169-214.
- Güllüce, Veysel. *Kur'an-ı Kerim'de Ahiret İnancının Temelleri*. Erzurum: EKEV Yayınevi, 2001.
- Güneş, Hüseyin. *İslam Tarihi Kaynaklarına Göre Nuh Tufanı ve Cudi Dağı*. Şırnak: Şırnak Belediyesi Yayınları, 2020.
- Gürkan, Salime Leyla. "Sebt". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 36/256-258. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.

- Hâkim en-Nîsâbü'rî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh. *el-Müstedrek ale's-Sahîhayn*. thk. Mustafa Abdulkâdir 'Ata. 4 cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1411/1990.
- Harman, Ömer Faruk. "Dâvud". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 9/21-24. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.
- Harman, Ömer Faruk. "Eyyûb". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 12/16-17. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Harman, Ömer Faruk. "Firavun". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 13/118-121. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.
- Harman, Ömer Faruk. "Hârûn". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/254-256. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Harman, Ömer Faruk. "Hûd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 18/279-281. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.
- Harman, Ömer Faruk. "İbrâhim". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/266-272. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Harman, Ömer Faruk. "İdrîs". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/478-480. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Harman, Ömer Faruk. "İlyâs". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 22/160-162. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Harman, Ömer Faruk. "İsâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 22/465-472. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Harman, Ömer Faruk. "İsmâil". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 23/76-80. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.
- Harman, Ömer Faruk. "Men ve Selvâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 29/107-108. Ankara: TDV Yayınları, 2004.
- Harman, Ömer Faruk. "Mûsâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/207-213. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Harman, Ömer Faruk. "Nûh". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 33/224-227. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.
- Harman, Ömer Faruk. "Süleyman". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 38/56-60. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Harman, Ömer Faruk. "Ya'kûb". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/274-276. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.
- Harman, Ömer Faruk. "Yûnus". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/597-599. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.

- Harman, Ömer Faruk. "Yûsuf". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 44/1-5. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.
- Harman, Ömer Faruk. "Zülkifl". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 44/569-570. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.
- Havvâ, Saîd. *el-Esâs fi't-tefsîr*. 11 Cilt. Kâhire: Dârü's-Selam, 6. Basım, 1424.
- İsfahânî, Ebû'l-Kâsım Hüseyin b. Muhammed b. Mufaddal Râğıb. *el-Müfredât fi Ğarîbi'l-Kur'an*. thk. Safvân Adnân ed-Dâvudî. Dimeşk; Beyrut: Dâru'l-Kalem; Dâru's-Şâmiyye, 1412.
- İbn Atiyye, Ebû Muhammed Abdü'l-Hak b. Ğâlib el-Endelûsî. *el-Muharraru'l-Vecîz*. thk. Abdüsselâm Abdüşşâfi Muhammed. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1422.
- İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ İsmail b. Ömer. *el-Bidâye ve'n-Nihâye*. thk. Abdullah b. Abdü'l-Muhsîn et-Türkî. 21 Cilt. b.y: Dâru Hicr, 2003/1424.
- İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ İsmail b. Ömer. *Kasasu'l-Enbiyâ*. thk. Abdülkâdir el-Arnâvut. Dimeşk: Dâru'l-Feyhâ, 1430/2009.
- İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ İsmail b. Ömer. *Tefsîrû'l-Kur'âni'l-Azîm*. thk. Sâmi b. Muhammed Selâme. 8 Cilt. b.y.: Dâru Tayyibe, 2. Basım, 1420/1999.
- İbn Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd. *Sünenü İbn Mâce*. thk., Şuayb el-Arnâvûtî vd., 4 Cilt. b.y.: Dâru'r-Risâle, 1430/2009.
- İbn Manzûr, Cemâlüddîn Ebû'l-Fazl Muhammed b. Mükerrrem. *Lisânü'l-Arab*. 15 Cilt. Beyrut: Dâru Sâdır, 1414/1993.
- İbn Mihrân, Ebû Bekr en-Nisâbûrî, Ahmed b. Hüseyin. *el-Mebsût fi'l-Kıraâtî'l-Aşr*. thk. Sebî' Hamza Hâkimî. Dimeşk: Mecme' el-Luġa el-Arabiyye, 1981.
- İbn Sa'd, Ebû Abdillâh Muhammed b. Sa'd b. Menî' el-Hâşimî, *Tabakâtu'l-Kübrâ*. thk. Muhammed Abdülkâdir 'Atâ. 8 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1410/1990.
- İbnü'l-Cevzî, Cemâlüddîn Ebû'l-Ferec Abdurrahmân b. Ali b. Muhammed. *Zâdü'l-Mesîr fi İlmi't-Tefsîr*. thk. Abdürrezzâk el-Mehdî. 4 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kitâbi'l-Arabî, 1422.

- İbnü'l-Esîr, Ebü'l-Hasan Ali b. ebi'l-Kerem Muhammed b. Muhammed İzzeddîn. *el-Kâmil fi't-Târih*. thk. 10 Cilt. Ömer Abdüsselâm Tedmîrî. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-Arabî, 1997/1417.
- İbnü'l-Mülakkin. Sirâcüddîn Ebû Hafs Ömer b. Ali b. Ahmed. *et-Tavdîh li Şerhi'l-Câmi'is-Sahîh*. 36 Cilt. Dimeşk: Dârü'n-Nevâdir, 2008/1429.
- İbrahim Mustafa vd. *Mu'cemu'l-Vesît*. Kâhire: Dâru'd-Da'vâ, ts.
- Karaman, Hayreddin vd. *Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2006.
- Karatekin, Kadir - Sönmez, Ömer Faruk. "Çevresel Değerler ve Eğitimi". *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan, Kadir Ulusoy. 115-139. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Kattân, Mennâ' Halil. *Mebâhis fi Ulûmu'l-Kur'ân*. Dimeşk: Mües-setü'r-Risâle Nâşirûn, 2011.
- Kattân, Mennâ' Halil. *Mebâhis fi Ulûmu'l-Kur'ân*. çev. Arif Erkan. İstanbul: Timaş Yayınları, 1997.
- Kaya, Remzi. "Kur'an-ı Kerim Kıssaları ve Düşündürdükleri", *UÜİFD*, 11/2 (2002), 31-58.
- Kurtubî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ahmed b. Ebi Bekr el-Hazrecî. *el-Câmi'u li ahkâmi'l-Kur'ân*. thk. Ahmed el-Berdûnî, İbrâhîm Atfîş. 20 Cilt. Kâhire: Dâru'l-Kütübî'l-Mısriyye, 2. Basım, 1384/1964.
- Kuşeyrî, Müslim b. Haccâc Ebu'l-Huseyn. *el-Müsnedü's-Sahîhu'l-Muhtasar*. thk. Muhammed Fuâd Abdülbâkî. 4 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâit-Türâsî'l-Arabî, ts.
- Kutluay, İbrahim. "Hz. Nûh ve Tûfanla İlgili Rivayetlerin Hadis Tekniği Açısından Değeri ve Bu Rivayetlere İsrâiliyat'ın Tesiri". *Uluslararası Hz. Nûh ve Cudi Dağı Sempozyum*. ed. Hamdi Gündoğar vd. Şırnak: Şırnak Üniversitesi Yayınları, 2014. 295-318.
- Kutsal Kitap (Eski ve Yeni Antlaşma- Tevrat, Zebur, İncil)*. İstanbul: Kitabı Mukaddes Şirketi - Yeni Yaşam Yayınları, 3. Basım, 2003.

- Kuzgun, Şaban. “Hanîf”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/33-39. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Mâlik b. Enes b. Mâlik b. Âmir el-Medenî. *el-Muvatta*. thk. Muhammed Fuâd Abdülbâkî. Beyrut: Dâru İhyâ’î’t-Türâsî’l-Arabî, 1406/1985.
- Muhammed Fuâd Abdülbâkî. *el-Mu’cemu’l-Mufehres li elfazi’l-Kur’ân’il-Kerim*. Kâhire: Dâru’l-Kütübî’l-Mısriyye, 1364.
- Münir, Ahmet. *Psikolojik ve Sosyolojik Tahlillerle Peygamber Kıssaları ve Davet Metotları*. İstanbul: Dua Yayıncılık, 5. Basım, 2019.
- Nesefî, Ebu’l-Berekât Hâfizuddin Abdullah b. Ahmed b. Mahmûd. *Medârikü’t-Tenzil ve Hakâikü’t-Te’vil*. thk. Yusuf Ali el-Bedvî. 3 Cilt. Beyrut: Daru’l-Kelim et-Tayyib, 1998/1419.
- Önkâl, Ahmet. “İfâzâ”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/505-506. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Öz, Ruhullah. “Haberî Sıfatlar ve Tevil Yöntemi”, *Sistematik Yaklaşımla Kelam Araştırmaları I-II*. ed. Ekrem Uysal. 187-206. Batman: Mütercim Yayınları, 2020.
- Özdemir, Ahmet. *İbâdiyye’nin Ana Hadis Kaynağı (el-Câmiu’s-Sahîh, Müsnedü’r-Rebi’ b. Habîb)*. Ankara: Araştırma Yayınları, 2020.
- Özel, Mustafa. *Kur’ân ve Tefsir Terimleri sözlüğü*. İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2016.
- Özemre, Ahmet Yüksel. *İslâm’da Aklın Önemi ve Sınırı*. İstanbul: Kırkambar Yayınları, 1998.
- Özkavukcu, Şaban. *Kur’ân-ı Kerim’den Peygamber Kıssaları -Günü-müz İnsanına Hisseler-*. İstanbul: İz Yayıncılık, 2019.
- Özler, Mevlüt. “Tevhid”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 41/18-20. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.
- Râcihî, Abduh. *et-Tatbikü’s-Sarfî*. Beyrut: Dâru’n-Nahdatî’l-‘Ara-biyye, 2009.
- Râzî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ömer b. Hasen b. Hüseyin et-Teymî Fahrüddîn. *Mefâtihu’l-Ğayb*. 32 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâ’î’t-Turâsî’l-‘Arabî, 1420/1999.

- Rızâ, Muhammed Reşid b. Ali. *Tefsîru'l-menâr*. 12 Cilt. b.y.: Hey'e-tü'l-Mısriyyetü'l-Âmme, 1990.
- Sa'dî, Abdurrahmân b. Nâsır b. Abdillâh, *Teysîru'l-Kerîmî'r-Rahmân fî Tefsîri Kelâmi'l-Mennân*. thk. Abdurrâhmân b. Mu'allâ. b.y.: Müessesetü'r-Risâle, 1420/2000.
- Sa'lebî, Ebû İshâk Ahmed b. Muhammed b. İbrâhim. *Arâis'ü'l-Mecâlis*. Kâhire: Mektebetü'l-Cumhûriyyeti'l-Arabiyye, ts.
- Sa'lebî, Ebû İshâk Ahmed b. Muhammed b. İbrâhim. *el-Keşf ve'l-Beyân 'an Tefsîri'l-Kur'ân*. thk. Ebû Muhammed b. Âşûr. 10 Cilt. Beyrut: Dâru İhyâ'it-Türâsi'l-'Arabî, 1422/2002.
- Seyyid Kutub. *Fi Zilâli'l-Kur'ân*. 6 Cilt. Kâhire: Dâru's-Şurûk, 32. Basım, 1423/2003.
- Sırma, İhsan Süreyya Sırma. *Peygamberler Tarihi*. İstanbul: Beyan Yayınları, 2019.
- Sinanoğlu, Mustafa. "İslâm". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 23/1-2. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.
- Suyûtî, Celâlüddîn Abdurrahmân. *el-İtkân fî Ulûmi'l-Kur'ân*. 4 Cilt. thk. Ahmed b. Ali. Kâhire: Dâru'l-Hadis, 2004/1425.
- Şa'râvî, Muhammed Mütevellî. *Kasasu'l-Enbiyâ ve Me'ahâ Sîretü'r-Rasûl*. haz. Abdurrahîm Muhammed Mütevellî eş-Şa'râvî. b.y.: Dâru'l-Kuds, 2006.
- Şa'râvî, Muhammed Mütevellî. *Tefsîrü's-Şa'râvî*. 20 Cilt. b.y.: Metâbi'u Ahbâri'l-Yevm, 1997.
- Şeker, Necmeddin. "Hz. Nûh (as) ile İlgili Hadislerin Değeri ve Yorumu". III. *Uluslararası Ağrı Dağı ve Nûh'un Gemisi Sempozyumu*. ed. Oktay Belli. 503-511. İstanbul: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Yayınları, 2011.
- Şengül, İdris. "Kıssa". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 25/498-501. Ankara: TDV Yayınları, 2002.
- Şengül, İdris. *Kur'an Kıssalarının Tarihi Değeri*. Ankara: Otto Yayınları, 2019.
- Şevkânî, Muhammed b. Ali b. Muhammed b. Abdillâh. *Fethu'l-Kadîr*. 6 Cilt. Dimeşk; Beyrut: Dâru İbn Kesîr; Dâru'l-Kalem, 1414.

- Taberî, Muhammed İbn Cerîr b. Yezîd b. Kesîr Ebû Ca'fer. *Ca-miü'l-Beyân 'an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân*. thk. Abdullâh b. Abdilmuhsin et-Türki. 26 Cilt. b.y: Dâru Hicr, 2001/1422.
- Taberî, Muhammed İbn Cerîr b. Yezîd b. Kesîr Ebû Ca'fer. *Târi-hu't-Taberî*. 11 Cilt. Beyrut: Dâru't-Turâs, 2. Basım, 1387.
- Tabersî, Ebû Ali el-Fazl b. Hâsen. *Mecme 'u'l-Beyân fî Tefsî-ri'l-Kur'ân*. Beyrut: Dâru'l-'Ulûm, 1426/2005.
- Tâhir b. Âşûr, Muhammed Tâhir b. Muhammed b. Muhammed Tâhir. *et-Tahrîr ve't-Tenvîr*. Tûnus: Dâru't-Tûnusiyye, 1984.
- Tahiroğlu, Mustafa. "Sosyal Bilgiler Dersinde Değer Eğitimi Etkinlik Örnekleri: İlkokul 4. Sınıf". *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan, Kadir Ulusoy. 339-366. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Tehânevî, Muhammed b. Ali. *Mevsûatü Keşşâfi Istilâhati'l-Fünû-ni ve'l-'Ulûm*. 2 Cilt. thk. Ali Dahrûc. Beyrut: Mektebetü Lübnân Nâşirûn, 1996.
- Tezcan, Mahmut. *Değerler Eğitimi/Sosyolojik Yaklaşım*. Ankara: Anı Yayıncılık, 2018.
- Topaloğlu, Bekir – Çelebi, İlyas, *Kelâm Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: İSAM Yayınları, 2010.
- Uludağ, Süleyman. "Tevekkül". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 41/3-4. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.
- Ulusoy, Kadir - Arslan, Ali. "Değerli Bir Kavram Olarak 'Değer ve Değerler Eğitimi'". *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan, Kadir Ulusoy. 1-16. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi, 3. Basım, 2019.
- Ulusoy, Kadir. *Karakter Değerler ve Ahlak Eğitimi* Ankara: Pegem Akademi Yayınları, 2019.
- Ümit, Mehmet. "Şuayb". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 39/222-223. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Yaman, Ertuğrul. *Değerler Eğitimi/Eğitimde Yeni Ufuklar*. Ankara: Akçağ Yayınları, 4. Basım, 2016.
- Yavuz, Yusuf Şevki. "Peygamber". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/257-262. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

- Yazar, Taha. “Toplumsal Yaşam ve Değerler”. *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan, Kadir Ulusoy. 95-114. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Yazıcı, Kubilay. “Medya ve Değerler Eğitimi”. *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi*. ed. Refik Turan, Kadir Ulusoy. 141-189. Ankara: Pegem Akademi, 3. Basım, 2019.
- Yıldız, Hakkı Dursun. “Arap”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 3/272-276. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.
- Yıldız, Mustafa. “Ehliyet ve Liyakat Sahiplerinin İktisadi ve İdari Görev Talebi: Hz. Yusuf Örneği”. *Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Kongresi*. ed. İbrahim Halil Sugözü. Elazığ: Asos Yayınevi, 2019. 360-374.
- Yolcu, Mehmet. “Kurân’da Geçen Peygamber Adları ve Anlamları”. *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi* 5 (2011), 30-53.
- Zebîdî, Ebu’l-Feyz Muhammed b. Muhammed b. Abdirrezzâk Murtazâ. *Tâcu’l-Arûs*. 40 Cilt. b.y.: Dâru’l-Hidâye, tsz.
- Zemahşerî, Ebu’l-Kâsım Mahmûd, b. Amr b. Ahmed Cârullah, *el-Keşşâf ‘an Hakâiki Ğavâmizi’t-Tenzîl*, haş. İbnü’l-Müneyyir el-İskenderî, *el-İntisâf fî Mâ Tezammanehu’l-Keşşâf*. 4 Cilt. Beyrut: Dâru’l-Kitâbi’l- Arabî, 3. Basım, 1407.
- Zeydân, Abdülkerîm. *el-Müstefâd min Kasasi’l-Kur’ân*. 2 Cilt. Beyrut: Müessetü’r-Risâle, 1419/1998.

EXTENDED SUMMARY

Value is an abstract criterion used to determine the importance of something. Values play a significant role in the formation of individuals' attitudes and behaviors, as well as in shaping or directing these attitudes and behaviors. As constituent elements of culture, values are regarded as social standards. Concepts such as good, beautiful, right, and wrong constitute fundamental values in social life. In this sense, values that define behaviors that ought or ought not to be exhibited form the foundation of an individual's personality and determine how the social environment is perceived. Since values have a determining influence on individuals' thoughts, behaviors, and even personalities at almost every stage of social life, it is of great importance that they are recognized within an educational process, internalized, and transformed into behavior.

Values education is a lifelong process of acquiring and imparting values. Likewise, the process through which sensitivities that may develop in individuals at humanistic, moral, cultural, spiritual, social, or universal levels are internalized and embraced constitutes the essence of values education. Values education is generally carried out within the framework of stages such as value formation, moral education, character education, and citizenship education. Among these stages, moral education aims to raise individuals who are able to make judgments freely, independent of external influences, and who exhibit virtuous attitudes and behaviors. In moral education, values such as love, respect, patience, gratitude, compassion, helpfulness, tolerance, empathy, humility, justice, and honesty are generally sought to be instilled. In societies where values education—and moral education in particular—is delivered in a sound manner, an environment of order, peace, happiness, and trust emerges.

Likewise, individuals in such societies develop a sense of belonging.

When contemporary societies are examined, it is unfortunately observed that as the level of education increases, a decline in values and a negative deviation occur. This situation may stem from educational methods, curricula, or the models employed in education.

In this study, the values reflected in the lives of the prophets mentioned in the Qur'ān are examined, and the role of prophetic narratives as models within the scope of values education is emphasized. In this context, universal and moral values embodied both in the personal conduct of the prophets—who were sent by God as role models for humanity—and in the messages they conveyed to their communities are identified and explained. For when the lives of the prophets (peace be upon them), who are accepted as exemplary models, are examined, it becomes evident that they successfully taught and instilled universal human and moral values—if not to the entirety of their societies, then at least to those who believed in them—and thus contributed to the construction of virtuous communities.

Prophetic narratives, which constitute a significant portion of the Qur'ān, contain numerous moral values alongside universal human values. In these narratives, the addressed communities were primarily educated and reformed according to a belief system based on monotheism (*tawḥīd*). Likewise, the narratives emphasize attitudes and values such as enjoining good and forbidding evil, performing good deeds for the benefit of society, protecting the rights of all living beings, fostering a sense of belonging, treating parents kindly, being forgiving and tolerant, exhibiting gentleness, love, respect, compassion, sincerity, justice, equality, patience, mercy, humility, contentment, self-sacrifice, gratitude, hospitality, loyalty, courage, and self-confidence. The messengers of God, who endeavored to teach and instill these and

similar values in people, strove to fulfill their mission throughout their lives despite all the difficulties they encountered during the process of invitation (da‘wah). Therefore, the aim of this study is to demonstrate that those responsible for administration and education in society, as well as individuals who are obliged to carry out the duty of invitation as a religious responsibility, should endeavor to educate and raise social awareness in line with values education; and, based on the thesis that these values are extensively addressed in prophetic narratives, to emphasize that special importance should be attributed to these narratives and that they should be adopted as models.

Within this framework, the introduction of the study outlines the conceptual framework related to value and values education and addresses issues such as the importance and objectives of this subject. In the first chapter, after presenting an overview of prophetic narratives according to the Qur’ān, the values that come to the fore in the narrative of each prophet are examined. In the second chapter, under the title *Prophetic Narratives in the Qur’ān as a Model of Values Education*, values are categorized in terms of their psychosocial dimensions and explained with examples from the lives of certain prophets. In the conclusion, alongside the findings and evaluations obtained, it is emphasized that prophetic narratives constitute a model for values education in contemporary educational systems and that these narratives should be incorporated into educational curricula and adopted as exemplary models.

